

**ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення вченої ради університету
29 серпня 2022 року, протокол № 3

Ректор, голова вченої ради університету,
доктор юридичних наук, професор

_____ Олег ОМЕЛЬЧУК

29 серпня 2022 року

м.п.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«ПРАВО В ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ»
для підготовки на другому освітньому рівні
здобувачів вищої освіти ступеня магістра
зі спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування
галузі знань 28 Публічне управління та адміністрування**

РОЗРОБНИК:

Професорка кафедри трудового,
земельного та господарського права,
кандидатка юридичних наук, доцентка
07 серпня 2022 року

_____ Надія ЧУДИК-БІЛОУСОВА

СХВАЛЕНО

Рішення кафедри трудового, земельного та господарського права
08 серпня 2022 року, протокол № 1

Завідувач кафедри,
доктор юридичних наук, професор
08 серпня 2022 року

_____ Іван КОСТЯШКІН

Деканеса факультету управління та
економіки, кандидатка економічних наук,
доцентка
08 серпня 2022 року

_____ Тетяна ТЕРЕЩЕНКО

ПОГОДЖЕНО

Рішення методичної ради університету
25 серпня 2022 року, протокол № 1

Перша проректорка, голова методичної
ради університету, кандидатка наук з
державного управління, доцентка
25 серпня 2022 року

_____ Ірина КОВТУН

ЗМІСТ

	Стор.
1. Опис навчальної дисципліни	– 3
2. Заплановані результати навчання	– 4
3. Програма навчальної дисципліни	– 6
4. Структура вивчення навчальної дисципліни	– 8
4.1. Тематичний план навчальної дисципліни	– 8
4.2. Аудиторні заняття	– 8
4.3. Самостійна робота студентів	– 9
5. Методи навчання та контролю	– 9
6. Схема нарахування балів	– 9
7. Рекомендована література	– 10
7.1. Основна література	– 10
7.2. Допоміжна література	– 12
8. Інформаційні ресурси в Інтернеті	– 13

1. Опис навчальної дисципліни

1. Шифр і назва галузі знань	– 28	Публічне управління та адміністрування
2. Код і назва спеціальності	– 28	Публічне управління та адміністрування
3. Назва освітньої програми	–	Освітньо-професійна програма «Магістр публічного управління та адміністрування. Територіальне управління та місцеве самоврядування»
4. Назва дисципліни	–	Право в публічному управлінні
5. Тип дисципліни	–	обов'язкова
6. Код дисципліни	–	МППО 2
7. Освітній рівень, на якому вивчається дисципліна	–	другий
8. Ступінь вищої освіти, що здобувається	–	магістр
9. Курс / рік навчання	–	перший
10. Семестр	–	перший
11. Обсяг вивчення дисципліни:		
1) загальний обсяг (кредитів ЄКТС / годин)	– 4 / 120	
2) денна форма навчання:		
аудиторні заняття (годин)	– 36	
% від загального обсягу лекції (годин)	– 18	
% від обсягу аудиторних годин семінарські заняття (годин)	– 18	
% від обсягу аудиторних годин самостійна робота (годин)	– 84	
% від загального обсягу тижневих годин:	– 7	
аудиторних занять	– 2	
самостійної роботи	– 5	
3) заочна форма навчання:		
аудиторні заняття (годин)	– 16	
% від загального обсягу лекції (годин)	– 8	
% від обсягу аудиторних годин семінарські заняття (годин)	– 8	
% від обсягу аудиторних годин	– 50	

самостійна робота (годин)	– 104
% від загального обсягу	– 86,7
12. Форма семестрового контролю	– залік
13. Місце дисципліни в логічній схемі:	
1) попередні дисципліни	– -
2) супутні дисципліни	– МППО 1 Публічна політика та врядування. МППО 5 Публічна служба. МППВ 1.7 Антикорупційна політика та запобігання корупції в публічному управлінні.
3) наступні дисципліни	– МППО 8 Територіальне управління та розвиток місцевого самоврядування. МППВ 1.9 Нормотворчість в органах публічного управління та адміністрування. МППВ 2.4 Регламенти, процедури і рішення органів місцевого самоврядування. МППВ 2.5 Місцеві вибори та служба в органах місцевого самоврядування.
14. Мова вивчення дисципліни	– українська.

2. Заплановані результати навчання

Навчальна дисципліна «Право в публічному управлінні» забезпечує формування таких загальних компетентностей відповідно до ОПП «Магістр публічного управління та адміністрування. Територіальне управління та місцеве самоврядування»:

ЗК 1. Здатність абстрактно, критично мислити, аналізувати сучасні соціально-економічні проблеми розвитку суспільства, синтезувати отримані знання та формувати обґрунтовані пропозиції, стверджувати власну життєву позицію.

ЗК 5. Здатність приймати обґрунтовані рішення та використовувати сучасні комунікаційні технології.

ЗК 7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Навчальна дисципліна «Право в публічному управлінні» сприяє формуванню таких спеціальних компетентностей відповідно до ОПП «Магістр публічного управління та адміністрування. Територіальне управління та місцеве самоврядування»:

СК 5. Здатність представляти органи публічного управління у відносинах з іншими державними органами та органами місцевого самоврядування, громадськими об'єднаннями, підприємствами, установами і організаціями незалежно від форм власності, громадянами та налагоджувати ефективні комунікації з ними.

СК 6. Здатність здійснювати професійну діяльність з урахуванням потреб забезпечення національної безпеки України.

СК 7. Здатність самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, аналітичні довідки, пропозиції, доповіді, надавати експертну оцінку нормативно-правовим актам на різних рівнях публічного управління та адміністрування.

Навчальна дисципліна «Право в публічному управлінні» забезпечує досягнення таких результатів навчання, передбачених ОПП «Магістр публічного управління та адміністрування. Територіальне управління та місцеве самоврядування»:

РН 01. Знати теоретичні та прикладні засади вироблення й аналізу публічної політики, основ та технологій прийняття управлінських рішень.

РН 02. Розв'язувати складні задачі публічного управління та адміністрування, враховуючи вимоги законодавства, виявляти правові колізії та проблеми, розробляти проекти нормативно-правових актів для їх усунення.

Після завершення вивчення дисципліни здобувач повинен продемонструвати такі результати навчання:
1. Знання
<i>(здатність запам'ятовувати або відтворювати факти (терміни, конкретні факти, методи і процедури, основні поняття, правила і принципи, цілісні теорії тощо)</i>
1.1) відтворювати визначення понятійно-термінологічного апарату;
1.2) знати структуру системи органів публічного управління;
1.3) особливості та механізми правотворчості в публічному управлінні;
1.4) визначати порядок застосування норм права в публічному управлінні.
2. Розуміння
<i>(здатність розуміти та інтерпретувати вивчене, уміння пояснити факти, правила, принципи; перетворювати словесний матеріал у, наприклад, математичні вирази; прогнозувати майбутні наслідки на основі отриманих знань)</i>
2.1) пояснювати зміст дефініцій основних термінів, що розкривають суть публічного управління;
2.2) визначати специфіку законодавства, яке регулює відносини у публічному управлінні;
2.3) характеризувати особливості регулювання відносин у сфері публічного управління;
2.4) встановлювати механізми правотворчості в публічному управлінні;
2.5) характеризувати механізми застосування норм права в публічному управлінні.
3. Застосування знань
<i>(здатність використовувати вивчений матеріал у нових ситуаціях (наприклад, застосувати ідеї та концепції для розв'язання конкретних задач)</i>
3.1) аналізувати сучасні проблеми правового регулювання відносин у сфері публічного управління;
3.2) віднаходити шляхи вирішення проблем у сфері публічного управління;
3.3) аналізувати юридичні факти, які є підставою виникнення, зміни та припинення відносин у публічному управлінні;
3.4) правильно застосовувати норми права;
3.5) оформляти документи по зверненнях громадян та запитах на отримання публічної інформації;
3.6) оформляти документи, які регулюють процес надання інформації уповноваженим органом держави.
4. Аналіз
<i>(здатність розбивати інформацію на компоненти, розуміти їх взаємозв'язки та організаційну структуру, бачити помилки й огріхи в логіці міркувань, різницю між фактами і наслідками, оцінювати значимість даних)</i>
4.1) виділяти головні положення (завдання, механізми), викладені в нормативно-правових актах;
4.2) аналізувати порядок здійснення правотворчої діяльності в публічному управлінні;
4.3) виділяти порядок здійснення правозастосовної діяльності в публічному управлінні;
4.4) аналізувати порядок роботи державного органу зі зверненнями громадян;
4.5) аналізувати способи оприлюднення інформації в публічному управлінні.
5. Синтез
<i>(здатність поєднувати частини разом, щоб одержати ціле з новою системною властивістю)</i>
5.1) аргументувати потребу складання проектів нормативно-правових актів для врегулювання окремих суспільних відносин;
5.2) встановлювати механізм правотворчості в публічному управлінні;
5.3) встановлювати механізм застосування норм права в публічному управлінні;
5.4) встановлювати механізм реалізації права особи на звернення;
5.5) встановлювати механізм реалізації права особи на отримання публічної інформації.

6. Оцінювання <i>(здатність оцінювати важливість матеріалу для конкретної цілі)</i>
6.1) узагальнювати значення правових норм для регулювання відносин у сфері публічного управління;
6.2) порівнювати способи реалізації особою права на участь в управлінні державою;
6.3) узагальнювати значення законодавства при врегулюванні відносин у сфері публічного управління.
7. Створення (творчість) <i>(здатність до створення нового культурного продукту, творчості в умовах багатовимірності та альтернативності сучасної культури)</i>
7.1) оформляти запити на отримання публічної інформації;
7.2) оформляти документи з питань роботи зі зверненнями громадян;
7.3) розробляти схему правотворчості в органі держави;
7.4) розробляти схему застосування норми права уповноваженим органом держави.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Поняття та зміст правового забезпечення публічного управління

Роль права у сфері публічного управління. Конституційні засади здійснення публічного управління. Поняття та основні риси публічного управління. Форми публічного управління. Методи публічного управління. Суб'єкт та об'єкт публічного управління. Функції публічного управління. Принципи публічного управління. Концепція адміністративної реформи як стратегія формування державного управління в Україні. Стратегія реформування публічного управління в сучасних умовах. Вплив воєнного стану на систему публічного управління України.

Тема 2. Правове регулювання відносин у сфері публічного управління

Поняття та особливості правового регулювання відносин, які виникають у сфері публічного управління. Субординаційні відносини у сфері публічного управління: поняття і зміст. Координаційні відносини у сфері публічного управління: поняття і зміст. Реординаційні відносини у сфері публічного управління: поняття і зміст. Інформаційні відносини у сфері публічного управління. Вплив воєнного стану на відносини у сфері публічного управління України. Перспективи вдосконалення правового регулювання відносин у сфері публічного управління.

Тема 3. Правотворчість як форма організації публічного управління

Поняття та особливості правотворчості у сфері публічного управління. Принципи правотворчості у сфері публічного управління. Види правотворчості у сфері публічного управління. Організація правотворчості у сфері публічного управління. Стадії правотворчості у сфері публічного управління. Правотворчість парламенту. Правотворчість глави держави. Правотворчість Кабінету Міністрів України. Правотворчість міністерств та інших центральних органів влади. Правотворчість місцевих державних адміністрацій та територіальних громад. Правотворчість військових цивільних адміністрацій. Правотворчість територіальних громад. Вплив воєнного стану на правотворчість в публічному управлінні. Перспективи вдосконалення правового регулювання процедур правотворчості у сфері публічного управління.

Тема 4. Нормативно-правові акти як результат правотворчості в публічному управлінні

Юридична природа та види нормативно-правових актів у сфері публічного управління. Організація роботи по підготовці проекту нормативно правового акту. Концепція нормативно-правового акту. Підготовка проекту нормативно-правового акту. Підготовка супровідних документів до проекту нормативно правового акту. Правова експертиза проекту нормативно правового акту. Порядок прийняття нормативно-правових актів України.

Порядок оприлюднення нормативно - правових актів України. Порядок набрання чинності нормативно-правовими актами України. Зупинення та припинення дії нормативно правових актів. Порядок зупинення та припинення дії нормативно-правових актів України. Процедура внесення змін та доповнень до нормативно правового акту. Систематизація нормативно-правових приписів: поняття, види. Технологія кодифікації та інкорпорації. Моніторинг правотворчої діяльності. Вплив воєнного стану на систему нормативно-правових актів у сфері публічного управління. Перспективи вдосконалення системи нормативно-правових актів у сфері публічного управління.

Тема 5. Правозастосовна діяльність у сфері публічного управління

Поняття та основні риси правозастосовної діяльності у сфері публічного управління. Принципи правозастосовної діяльності у сфері публічного управління. Форми та види правозастосовної діяльності. Функції публічної адміністрації в механізмі правозастосовної діяльності. Правозастосовний процес як особлива форма юридичного процесу. Аналіз ситуації як підстава здійснення правозастосовної діяльності у сфері публічного управління. Управлінський ризик у правозастосовної діяльності у сфері публічного управління.

Адміністративна процедура в системі правозастосовної діяльності. Поняття, ознаки та види адміністративної процедури. Адміністративне провадження. Адміністративний акт як результат правозастосовної діяльності.

Адміністративні послуги в правозастосовній діяльності. Поняття, ознаки та види адміністративних послуг. Порядок надання адміністративних послуг. Центр надання адміністративних послуг як суб'єкт надання адміністративних послуг. Реєстр адміністративних послуг.

Акти правозастосування в системі правових актів: ознаки, особливості та види. Форма право застосовного акта та її вплив на регулювання відносин у сфері публічного управління. Юридичні наслідки прийняття правозастосовного акта. Вплив воєнного стану на право застосовну діяльність в публічному управлінні. Перспективи вдосконалення правозастосовної діяльності у сфері публічного управління.

Тема 6. Захист прав та свобод особи як основа діяльності органів публічного управління

Конституційні засади захисту прав і свобод особи органами публічного управління. Способи захисту прав і свобод особи, яка звертається до органів публічного управління. Роль Уповноваженого Верховної Ради з прав людини в організації захисту прав і свобод особи. Вплив воєнного стану на механізми захисту прав і свобод особи.

Поняття та види звернень громадян. Організація роботи з питань приймання та розгляду звернень громадян. Порядок реєстрації, обліку та зберігання звернень громадян. Організація особистого прийому громадян.

Захист прав і свобод особи шляхом інформування. Організація доступу до публічної інформації органом держави, котрий є її розпорядником. Порядок організації подання та розгляду запитів на отримання публічної інформації. Вплив цифровізації на вдосконалення механізму захисту прав і свобод особи органами публічного управління. Перспективи вдосконалення механізму захисту прав і свобод особи органами публічного управління.

4. Структура вивчення навчальної дисципліни

4.1. Тематичний план навчальної дисципліни

№ теми	Назва теми	Кількість годин											
		Денна форма навчання					Заочна форма навчання						
		Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
			Лекції	Сем. (прак).	Лабор.	Ін.зав.	СРС		Лекції	Сем. (прак).	Лабор.	Ін.зав.	СРС
1.	Поняття та зміст правового забезпечення публічного управління	22	4	4	-	-	14	20	2	2	-	-	16
2.	Правове регулювання відносин у сфері публічного управління	22	4	4	-	-	14	20	2	2	-	-	16
3.	Правотворчість як форма організації публічного управління	18	2	2	-	-	14	18	1	1	-	-	16
4.	Нормативно-правові акти як результат правотворчості в публічному управлінні	18	2	2	-	-	14	18	1	1	-	-	16
5.	Правозастосовна діяльність у сфері публічного управління	22	4	4	-	-	14	20	2	2	-	-	16
6.	Захист прав та свобод особи як основа діяльності органів публічного управління	18	2	2			14	24					24
Всього годин:		120	18	18	-	-	84	120	8	8	-	-	104

4.2. Аудиторні заняття

4.2.1. Аудиторні заняття (лекції, семінарські (практичні) заняття) проводяться згідно з темами та обсягом годин, передбачених тематичним планом.

4.2.2. Плани лекцій з передбачених тематичним планом тем визначаються в підрозділі 1.2 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.2.3. Плани семінарських (практичних) занять з передбачених тематичним планом тем, засоби поточного контролю знань та методичні рекомендації для підготовки до занять визначаються в підрозділі 1.3 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3. Самостійна робота студентів

4.3.1. Самостійна робота сприяє кращому засвоєнню студентами матеріалу навчальної дисципліни «Право в публічному управлінні», формуванню у них умінь та навичок самостійно одержувати додаткові знання.

4.3.2. Формами її є:

- ознайомлення з літературою виходячи з тем лекцій;
- підготовка до семінарських занять та виконання завдань за їх темами;
- робота в інформаційних мережах;
- складання конспектів за темами, що виносяться на самостійне вивчення.

4.3.3. Під час самостійної роботи студент повинен опрацювати конспекти лекцій, літературу, нормативно-правові акти.

5. Методи навчання та контролю

Під час лекцій застосовуються:

1) традиційний усний виклад змісту теми;

На семінарських та практичних заняттях застосовуються:

- дискусійне обговорення проблемних питань;
- вирішення ситуаційних завдань;
- повідомлення про виконання індивідуальних завдань.

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться у формах:

1) усне або письмове (у тому числі тестове) бліц-опитування студентів щодо засвоєння матеріалу попередньої лекції;

2) усне або письмове (у тому числі тестове) опитування на семінарських заняттях;

3) виконання поточних контрольних робіт у формі тестування.

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі письмового заліку.

Структура білету включає тестові запитання.

6. Схема нарахування балів

6.1. Нарахування студентам балів за результатами навчання здійснюється за схемою:

6.2. Обсяг балів, здобутих студентом під час лекцій, семінарських занять, самостійної роботи студентів та виконання індивідуальних завдань, визначаються в навчально-методичних матеріалах з цієї дисципліни.

7. Рекомендовані джерела

7.1. Основна література

1. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/main/254k/96-вр>.
2. Кодекс адміністративного судочинства України: Закон України від 06.07.2005 р. № 2747-IV. *Верховна Рада України. Законодавство України*. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>.
3. Про адміністративні послуги: Верховна Рада України; Закон від 06.09.2012 № 5203-VI. *Верховна Рада України. Законодавство України*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5203-17>.
4. Про адміністративну процедуру. Закон України від 17.02.2022 № 2073-IX. *Верховна Рада України. Законодавство України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2073-20>.
5. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 р. № 889-VIII. *Верховна Рада України. Законодавство України*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19>.
6. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 р. № 2939-VI. *Верховна Рада України. Законодавство України*. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>.
7. Про звернення громадян: Закон України від 02.10.1996 р. № 393/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 47. Ст. 256.
8. Про Кабінет Міністрів України: Верховна Рада України; Закон від 27.02.2014 р. № 794-VII (у редакції від 25.03.2017). *Офіційний вісник України*. 2014. № 20. Ст. 619. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/794-18>.
9. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР. *Верховна Рада України. Законодавство України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80>.
10. Про місцеві державні адміністрації: Верховна Рада України; Закон від 09.04.1999 № 586-XIV. *Верховна Рада України. Законодавство України*. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/586-14>.
11. Про правотворчу діяльність. Закон України від 24.08.2023 р. № 3354-IX. *Верховна Рада України. Законодавство України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3354-20>.
12. Про Регламент Верховної Ради України: Закон України від 10.02.2010 р. № 1861-VI. *Верховна Рада України. Законодавство України*. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1861-17>.
13. Про центральні органи виконавчої влади: Верховна Рада України; Закон від 17.03.2011 № 3166-VI. *Верховна Рада України. Законодавство України*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3166-17>.
14. Загальна декларація прав людини від 10.12.1948 р. *Верховна Рада України. Законодавство України*. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015.
15. Конвенція про захист прав і основних свобод людини 1950 р. *Верховна Рада України. Законодавство України*. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004.
16. Методичні рекомендації щодо проведення правової експертизи проектів нормативно-правових актів: Рекомендації Міністерства юстиції України від 21.11.2000 р. № 41. *Верховна Рада України. Законодавство України*. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/va041323-00>.
17. Порядок розгляду електронної петиції, адресованої Президентові України: Указ Президента України від 28.05.2015 р. № 523/2015. *Верховна Рада України. Законодавство України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/523/2015>.
18. Порядок сприяння проведенню громадської експертизи діяльності органів виконавчої влади: Постанова Кабінету Міністрів України від 05.11.2008 р. № 976. *Верховна Рада*

України. Законодавство України. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/976-2008-%D0%BF>.

19. Про деякі питання організації роботи з реєстрації та супроводження електронних петицій, адресованих Верховній Раді України : розпорядження Голови Верховної Ради України від 28.10.2015 р. № 1494. *Верховна Рада України. Законодавство України.* URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1494/15-%D1%80%D0%B3>.
20. Про додаткові заходи щодо забезпечення відкритості у діяльності органів державної влади: Указ Президента України від 01.08.2002 р. № 683/2002. *Верховна Рада України. Законодавство України.* URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/683/2002>.
21. Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики : постанова Кабінету Міністрів України від 03.11.2010 р. № 996. *Верховна Рада України. Законодавство України.* URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/996-2010-%D0%BF>.
22. Про затвердження плану заходів з реалізації нового етапу реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні на 2019–2021 роки : розпорядження Кабінету Міністрів України від 23.01.2019 р. № 77-р. *Верховна Рада України. Законодавство України.* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/77-2019-p>.
23. Про затвердження Положення про Міністерство юстиції України : постанова Кабінету Міністрів України від 02.07.2014 р. № 228. *Верховна Рада України. Законодавство України.* URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/228-2014-p>.
24. Про затвердження Порядку розгляду електронної петиції, адресованої Кабінету Міністрів України : постанова Кабінету Міністрів України від 22.07.2016 р. № 457. *Верховна Рада України. Законодавство України.* URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/457-2016-%D0%BF>.
25. Про затвердження Положення про Секретаріат Кабінету Міністрів України : постанова Кабінету Міністрів України від 12.08.2009 р. № 850. *Верховна Рада України. Законодавство України.* URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/850-2009-p>.
26. Про затвердження Правил підготовки проектів актів Кабінету Міністрів України : постанова Кабінету Міністрів України від 06.09.2005 р. № 870 *Верховна Рада України. Законодавство України.* URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/870-2005-p>.
27. Про затвердження Регламенту Кабінету Міністрів України : постанова Кабінету Міністрів України від 18.07.2007 р. № 950 *Верховна Рада України. Законодавство України.* URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/950-2007-p>.
28. Про затвердження Типового положення про структурний підрозділ місцевої державної адміністрації : постанова Кабінету Міністрів України від 26.09.2012 р. № 887. *Верховна Рада України. Законодавство України.* URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/887-2012-p>.
29. Про затвердження Типового положення про територіальні органи міністерства та іншого центрального органу виконавчої влади : постанова Кабінету Міністрів України від 25.05.2011 р. *Верховна Рада України. Законодавство України.* URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/563-2011-p>.
30. Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади : постанова Кабінету Міністрів України від 10.09.2014 р. № 442. *Верховна Рада України. Законодавство України.* URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/442-2014-p>.
31. Про Положення про порядок підготовки та внесення проектів актів Президента України : Указ Президента України від 15.11.2006 р. № 970/2006. *Верховна Рада України. Законодавство України.* URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/970/2006>.
32. Про схвалення Концепції розвитку електронного урядування в Україні: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 20.09.2017 р. № 649-р. *Верховна Рада України. Законодавство України.* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/649-2017-%D1%80>.
33. Барабаш Г. О., Луценко Т. О. [Право в державному управлінні](#). Харків : НУЦЗУ, 2016. 74 с.
34. Козуліна С. О., Ровинський Ю. О., Ровинська К. І. [Право в публічному управлінні](#). Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2019. 174 с.
35. Кульчій І. О. [Право в публічному управлінні](#). Полтава : ПолтНТУ, 2018. 140 с.

36. [Право в публічному управлінні](#) [Н. Г. Плахотнюк, В. І. Мельниченко, С. Д. Дубенко та ін. Київ : НАДУ, 2018. 240 с.
37. [Право в системі публічного управління та адміністрування](#) / уклад. А. Л. Помаза-Пономаренко. Харків : НУЦЗУ, 2020. 60 с.
38. Розказов А. Г. [Право в публічному управлінні](#). Старобільськ : Держ. закл. «Луган. нац. ун-т імені Тараса Шевченка», 2018. 146 с.
39. Толуб'як В. С., Дракохруст Т. В. [Право в публічному управлінні](#). Тернопіль : ТНЕУ, 2017. 213 с.

7.2. Допоміжні джерела

1. TheCorePrinciplesofCivicEngagement (Основні принципи громадської участі від 21.01.2009 р.). *Асоціація публічної участі*. URL: <https://charterforcompassion.org/practicing-peace/the-core-principles-of-civic-engagement>.
2. Документ Копенгагенської наради Конференції щодо людського виміру НБСЕ : Міжнародний документ від 29.06.1990 р. *Верховна Рада України. Законодавство України*. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/994_082.
3. Загальна теорія права / за заг. ред. М. І. Козюбри. Київ : Ваіте, 2015. 392 с.
4. Загальне адміністративне право / за заг. ред. І. С. Гриценка. Київ : Юрінком Інтер, 2017.
5. Крупчан О. Д. Органи виконавчої влади: питання компетенції. Київ : КНЕУ, 2012. 255 с.
6. Малиновський В. Я. Державне управління. 2-ге вид. Київ : Атіка, 2003. 576 с.
7. Мельник Р. С., Бевзенко В. М. Загальне адміністративне право / за заг. ред. Р. С. Мельника. Київ : Ваіте, 2014. 376 с.
8. Окінавська Конвенція глобального інформаційного суспільства від 22.07.2000 р. *Верховна Рада України. Законодавство України*. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/998_163.
9. Резолюція Ради ООН з Прав людини щодо рівного права участі в управлінні публічними та державними справами від 12.10.2015 р. URL: <http://www.refworld.org/docid/56b1c7464.htm>.
10. Рекомендація Rec(2004)5 Комітету міністрів Ради Європи державам-членам щодо перевірки законопроектів, існуючих законів та адміністративної практики на відповідність стандартам, викладеним в Європейській конвенції з прав людини : Рекомендації Комітету Міністрів Ради Європи від 12.05.2004 № Rec(2004)5. *Верховна Рада України. Законодавство України*. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_574.
11. Система органів виконавчої влади України: правові проблеми вдосконалення та діяльності / за заг. ред. О. Ф. Андрійко. Харків : Планета-Принт, 2013. 384 с.
12. Теорія держави і права. Академічний курс / за ред. О. В. Зайчука, Н. М. Оніщенко. 2-ге вид. Київ : Юрінком Інтер, 2008. 688 с.
13. Тараненко Л. С., Чудик-Білоусова Н. І. Роль юридичної служби з організації договірної роботи в соціальній та медичній сферах. *Університетські наукові записки*. 2021. № 2 (80). С. 104–111. DOI: <https://doi.org/10.37491/UNZ.80.9>.
14. Чудик-Білоусова Н. І. Діджиталізація надання та отримання інформації про соціальні гарантії на локальному рівні. *Часопис Київського університету права*. 2021. № 3. С. 132–137.
15. Чудик-Білоусова Н. Поняття та система договорів соціального сприяння. *Університетські наукові записки*. 2020. № 1 (73). С. 158–176.
16. Vattras, Volodymyr, Stefanchuk, Mykola, Bondarenko-Zelinska, Nadiia, Chudyk-Bilousova, Nadiia and Lohvinova, Mariia. Migrant Workers and the Right to Their Family Support as Important Components of International Migration – The Example of Ukraine and Canada. *The University of Western Australia Law Review*, 2023, 50 (2), 224–239. https://www.able.uwa.edu.au/__data/assets/pdf_file/0008/3693239/7.-Vattras-et-al-Page-224-239.pdf.
17. Kostyashkin, I. O., Chudyk-Bilousova, N. I., Taranenko, L. S., Andrushko, A. V., and Loginova, N. M. Land Ownership in Ukraine: Reform Issues. *Journal of Advanced Research in*

18. Bilousov, Y. V., Hariievska, M. B., Bondarenko-Zelinska, N. L., Trach, O. M., and Chudyk-Bilousova, N. I. Digitalization of civil justice in Ukraine. *Asia Life Sciences. Supplement, Transformations in Ukrainian Legislation in the Context of Convergence with European Law*. 2020, 22, Number 1, pp. 209–226.

8. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. <http://www.rada.gov.ua> Веб-портал Верховної Ради України;
2. <http://www.president.gov.ua> Веб-портал Адміністрації Президента України;
3. <http://www.kmu.gov.ua> Веб-портал Кабінету Міністрів України;
4. <http://nbuv.gov.ua/> Веб-сайт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського;
5. <http://gntb.gov.ua/ua/> Веб-сайт Державної науково-технічної бібліотеки України;
6. <http://www.ounb.km.ua/> Веб-сайт Хмельницької обласної універсальної наукової бібліотеки;
7. <http://www.adm.km.ua/> Веб-сайт Хмельницької обласної державної адміністрації;
8. <http://km-oblrada.gov.ua/> Веб-сайт Хмельницької обласної ради;
9. <http://www.khmelnysky.com/> Веб-сайт Хмельницької міської ради;
10. <http://www.univer.km.ua/> Веб-сайт Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова.

ОНОВЛЕННЯ

В.о. завідувачки кафедри соціального
забезпечення, кандидатка юридичних
наук, доцентка
01 вересня 2023 року

_____ Надія ЧУДИК-БІЛОУСОВА

СХВАЛЕНО

Рішення кафедри соціального забезпечення
01 вересня 2023 року, протокол № 1

В.о. завідувачки кафедри соціального
забезпечення, кандидатка юридичних
наук, доцентка
01 вересня 2023 року

_____ Надія ЧУДИК-БІЛОУСОВА